

MÄNTYKANKAAN
KOULU

LUKUVUOSISUUNNITELMA
2010 - 2011

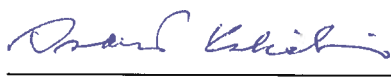
1. MÄNTYKANKAAN KOULUN LUKUVUOSISUUNNITELMA 2010 - 2011

Lukuvuosisuunnitelman käsittely ja hyväksyminen

	Pvm	§	Pvm	§
Opettajakunnan käsittely	4.10.2010	1		
Johtokunta hyväksynyt	12.10.2010	18		

Allekirjoitukset

Juhani Laurinkari, johtokunnan puheenjohtaja

Inkeri Kekäläinen, johtokunnan sihteeri

1.2 Koulutiedot

Lääni Kuopio	Koulun sijaintikunta Kuopio					
Koulun nimi Mäntykankaan koulu - opetuksen ja kuntoutuksen osaamiskeskus						
Jakeluosoite Sampsankatu 8		Postinumero 70500		Osoitetoimipaikka Kuopio		
Koulun puh. nro 017-265 5500		Oppilaitostyyppi 138		Koulumuoto 38		
Koulun ylläpitäjä		Opetuskieli				
1. yksit.	2. valtio ☒	3. kunta	4. muu	1. suomi ☒	2. ruotsi	3. muu
Perusopetusryhmien määrä 4			Koulun oppilasmäärä 45			

1.3 Koulun toiminta-ajatus

Mäntykankaan koulu on opetuksen ja kuntoutuksen sekä niihin liittyvien ohjauspalvelujen osaamiskeskus. Se tarjoaa monipuolista ja yksilöllistä opetuksen, kuntoutuksen ja terveydenhoidon sekä kuntouttavan hoidon erityisosaamista liikuntavammaisille, pitkäaikaissairaille, neurologisesti sairaille ja muille erityisen tuen tarpeessa oleville lapsille ja nuorille sekä heidän kanssaan työskenteleville henkilöille.

Oppilasmäärä luokka-asteittain						
Esiopeus	Alaluokat	Yläluokat	Lisäopetus	Yhteensä	Kuntoutusarviojaksoilla oppilaita	Yhteensä
1	16	18	10	45		
Erityisopetuksen tuntimäärä (luokkatunnit, ohjaustoiminta, tukiopetus, kerhotunnit)						
Yhteensä	Luokkamuo- toinen	Ohjaustoiminta		Tukiopetus	Kerhot	Perusopetusryhmiä
251	216	23	Muu toiminta 4 (oppimateriaali)	6	2	4

1.4 Peruskoulun oppilastilasto

Vuosiluokka	Erityisluokkaopetus	
	Yhteensä	näistä tyttöjä
Esiluokka	1	1
1	1	
2	4	2
3	4	2
4	1	1
5	2	
6	4	1
7	7	3
8	7	2
9	4	4
Lisäluokka	10	5
Yht.	45	21

1.5 Koulun työ- ja vapaapäivät

MÄNTYKANKAAN KOULUN TYÖ- JA VAPAAPÄIVÄT 2010-2011

ELOKUU

vko	30	31	32	33	34	35
MA		2	9	16	23	30
TI		3	10	17	24	31
KE		4	11	18	25	
TO		5	12	19	26	
PE		6	13	20	27	
LA		7	14	21	28	
SU	1	8	15	22	29	

12 pv

SYYSKUU

vko	35	36	37	38	39
MA		6	13	20	27
TI		7	14	21	28
KE		1	8	15	22
TO		2	9	16	24
PE		3	10	17	24
LA		4	11	18	25
SU		5	12	19	26

23 pv

LOKAKUU

vko	39	40	41	42	43
MA		4	11	18	25
TI		5	12	19	26
KE		6	13	20	27
TO		7	14	21	28
PE		1	8	15	22
LA		2	9	16	23
SU		3	10	17	24

16 pv

MARRASKUU

vko	44	45	46	47	48
MA		1	8	15	22
TI		2	9	16	23
KE		3	10	17	24
TO		4	11	18	25
PE		5	12	19	26
LA		6	13	20	27
SU		7	14	21	28

22 pv

JOULUKUU

vko	48	49	50	51	52
MA			6	13	20
TI			7	14	21
KE			1	8	15
TO			2	9	16
PE			3	10	17
LA			4	11	18
SU			5	12	19

13 pv

Syyslukukausi 16.8. - 18.12.2010

86

Kevätlukukausi 3.1. - 4.6.2011

102

Yht. 188 työpäivää

Loma-ajat:

Syysloma 18.10. - 22.10.2010

Joululoma 20.12. - 2.1.2011

Talviloma 7.3. - 11.3.2011

TAMMIKUU

vko	52	1	2	3	4	5
MA			3	10	17	24
TI			4	11	18	25
KE			5	12	19	26
TO			6	13	10	27
PE			7	14	21	28
LA			1	8	15	22
SU			2	9	16	23

19 pv

Koulutyö alkaa 16.8.2010

Koulutyö päättyy 4.6.2011

HELMIKUU

vko	5	6	7	8	9
MA			7	14	21
TI			1	8	15
KE			2	9	16
TO			3	10	17
PE			4	11	18
LA			5	12	19
SU			6	13	20

20 pv

MAALISKUU

vko	9	10	11	12	13
MA			7	14	21
TI			1	8	15
KE			2	9	16
TO			3	10	17
PE			4	11	18
LA			5	12	19
SU			6	13	20

19 pv

HUHTIKUU

vko	13	14	15	16	17
MA			4	11	18
TI			5	12	19
KE			6	13	20
TO			7	14	21
PE			1	8	15
LA			2	9	16
SU			3	10	17

19 pv

TOUKOKUU/KESÄKUU

vko	17	18	19	20	21	22
MA			2	9	16	23
TI			3	10	17	24
KE			4	11	18	25
TO			5	12	19	26
PE			6	13	20	27
LA			7	14	21	28
SU			1	8	15	22

25 pv

Koulukuljetukset lähtevät klo 12.00

* Joulujuhla 18.12.2010

* Kevätjuhla 04.06.2011

* Koulutusiltpäivä 08.10.2010

* Virkistysiltpäivät/ryhmytyminen 3.9.2010 ja 15.4.2011

Henkilökunnan suunnittelupäivä 13.8.2010

Vanhempainpäivät 25.09.2010 ja 26.03.2011

* Koulukyydit lähtevät lauantaina klo 13.30

1.6 Lukuvuoden teema

Mäntykankaan koulun lukuvuoden 2010 - 2011 teemana ovat arjen taidot. Arjen taitojen oppiminen korostuu tiedollisten tavoitteiden oppimisen rinnalla. Jokaisella oppilaalla on tavoitteena jonkinasteinen itsenäinen arjessa selviytyminen, johon päästään mm. oppimalla ja hallitsemalla oma päivä- ja viikkorytmi. Työskennellessään arjessa koulupäivien aikana oppilaat pyrkivät löytämään henkilökohtaiset opiskelutottumuksensa. He hyödyntävät erilaisia apuvälineitä tehokkaasti ja harjoittelevat omatoimisuustaitoja sekä tarkoituksenmukaisia kommunikaatiokeinoja.

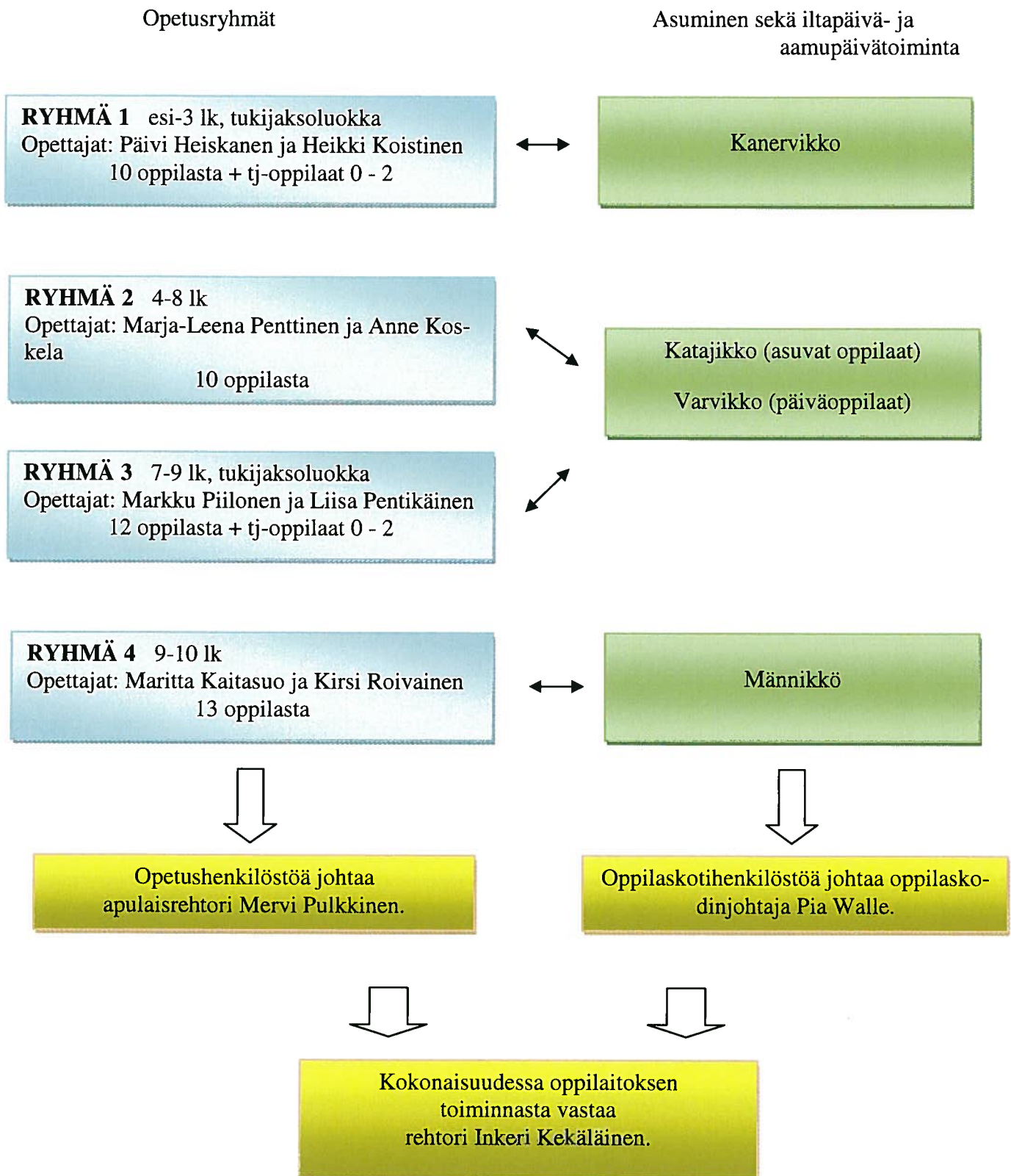
Oppilaat opiskelevat tänä lukuvuotena neljässä ikätasonsa mukaisessa ryhmässä. Jokaisen ryhmän vetäjänä toimii kaksi opettajaa. Ryhmien henkilöstö toimii tiimeinä, jossa yhteisesti luotujen käytänteiden mukaisesti opettajien lisäksi toimivat koulunkäyntiohjaaja, henkilökohtaisia avustajia, oppilaskodinhoitajia sekä kuntoutus- ja terveydenhoitohenkilöstöä.

Tämän lukuvuoden aikana on tavoitteena kehittää edelleen HOJKS-käytänteitä. Vuoden 2009 - 2010 aikana HOJKS-prosessia muutettiin ja siihen tehtiin tarkennuksia, samaten HOJKS-lomake uusittiin. Tänä lukuvuotena HOJKS:t keskitetään kolmelle viikolle (vkot 37, 38 ja 41) oppilaiden ikätason mukaisesti. Käynnistyvään opetussuunnitelmatyöhön paneudutaan tiiviimmin vuodenvaihteen jälkeen.

Viime lukuvuoden teemana oli turvallisuuskasvatus, joka on edelleen vahvasti mukana koulun arjessa. Koulussa päivitetään pelastussuunnitelma ja turvallisuusselvitys, joiden mukaisesti tehdään mm. poistumisharjoituksia.

Lukuvuosisuunnitelma on rakennettu siten, että opetuksen, kuntoutuksen ja oppilaskodin toiminta kuvataan oppilaslähtöisesti. Toiminnan tarkastelu oppilaan päivän kautta antaa tietoa ja ymmärrystä koulun arkeen.

1.7 Opetus- ja oppilaskotitoiminta

Oppilaat opiskelevat neljässä ikätasonsa mukaisessa ryhmässä. Jokaisessa ryhmässä toimii myös koulunkäyntiohjaaja, henkilökohtaisia avustajia, oppilaskodin hoitajia sekä kuntoutus- ja terveydenhuoltohenkilöstöä.

1.8 Tuntikehys

Mäntykankaan koulun tuntikehyksessä on tänä lukuvuonna 220 h (4,9 vvkt/oppilas). Se sisältää palvelukeskukseen kohdentuvaa oppimateriaalin valmistukseen käytettävää työaika 4 vvkt. Tuntikehyksen ulkopuolelta on tukiopetukseen varattu 6 vvkt ja kerhotoimintaan 2 vvkt.

Tänä vuonna kuntoutus- ja kouluarviojaksoilla olevat oppilaat opiskelevat kahdessa koulun varsinaisista oppilaista koostuvassa opetusryhmässä. Kuntoutus- ja kouluarviojaksoihin on varattu 23 vvkt ja se koostuu opettajien moniammatillisista jaksopalavereista, oppilaiden yksilöllisistä arvioinneista sekä jaksojen valmisteluun ja palautteiden kirjoittamiseen varustusta ajasta.

1.9 Koulun kehittämiseen suunnatut rehtorin erikseen määräämät tehtävät

Arjen taidot ja toiminta-alueittain opiskelevien oppilaiden opetus (lukuvouden teema)	1 vvkt	Marja-Leena Penttinen	1.8.2010 - 31.7.2011
Musiikkiesitysten hoito	½ vvkt	Heikki Koistinen	1.8.2010 - 31.7.2011
Oppilaskunnan ohjaava opettaja	1 vvkt	Kirsi Roivainen	1.8.2010 - 31.7.2011
Koulun oppilaiden atk-ohjaus	1 vvkt	Heikki Koistinen	1.8.2010 - 31.7.2011
OPS-työ	1 vvkt kevätluku- kaudella	Päivi Heiskanen, Liisa Pentikäinen, Marja-Leena Penttinen	1.1.2011 - 30.6.2011

Tehtävistä maksetaan ylituntipalkkioperusteen mukainen palkkio siten, että 1½ h työmäärä vastaa yhtä ylituntipalkkiota. Tuntimäärä arvioidaan työnantajan ja opettajan kanssa yhteisesti etukäteen.

1.10 Kerhotoiminta

Kerhot kokoontuvat oppituntien ulkopuolella.

Kerhon nimi ja ohjaaja	Kerhotyön tavoitteet ja sisältö	Käytetään tunteja
Askartelu/kuvaamataitokerho	Anne Koskela	1
Draama-/musiikki-/liikunta-kerho	Heikki Koistinen, Liisa Pentikäinen, Marja-Leena Penttinen	1
Käytössä oleva tuntimäärä yhteensä		2

1.11 Valinnaisaineet

Valinnaisaineita opiskellaan Mäntykankaan koulussa vuosiluokilla 6-9 ja valinnaisaineiden vuosiviikkotunteja oppilaalle kertyy tuona aikana yhteensä 14. Valinnaisuus rakentuu siten, että vuosiluokilla 8-9 kaikki oppilaat opiskelevat arjen taitoja 1+1 vuosiviikkotuntia (lyhyt valinnaisaine) ja käsitöitä 2+2 vuosiviikkotuntia (pitkä valinnaisaine). Muu valinnaisuus (pitkä valinnaisaine luokilla 6-7 sekä luokilla 8-9) toteutetaan oppilaan ja hänen huoltajan toiveiden pohjalta. Valinnaisaineita ovat musiikki, liikunta, kuvataide, kotitalous, atk.

	Alkaa vko	Päätyy vko
I:	34	50
II:	2	21
toteutus luokattomana		

1.12 Välituntivalvonta

MA	TI	KE	TO
Ryhmä 4	Ryhmä 2	Ryhmä 3	Ryhmä 1

Ryhmä 1: Heikki Koistinen, Päivi Heiskanen

Ryhmä 2: Marja-Leena Penttinen ja Anne Koskela

Ryhmä 3: Liisa Pentikäinen ja Markku Piilonen

Ryhmä 4: Maritta Kaitasuo, Kirsi Roivainen ja Osmo Vesakas

Välituntivalvonnassa on opettajien lisäksi aina henkilökohtaisia avustajia, koulunkäyntiohjaajia tai hoitajia kaikista tiimeistä (yhteensä 7 hlöä).

1.13 Merkittävät tapahtumat koulutyössä

Elokuu Koulu alkaa 16.8. Tervetuloa kouluun Ryhmäytymistoiminta Koulukirkko 18.8.	Tammikuu Kevätlukukausi alkaa 3.1. Pakkaspäivät Ski-talvikausi alkaa Tammimarkkinat Taksvärkkipäivä
Syyskuu Kerhot käynnistyvät Koulun yleisurheilukilpailut 9.9. Vanhempainpäivä 25.9. Ryhmäytymistoiminta HOJKS Lisäopetuksen tutustumiskäynnit alkavat Seikkailuleiri Näkemiseen ja hahmottamiseen liittyvä teemapäivä 29.9.	Helmikuu Runebergin päivän juhla 4.2. Ystävänäpäivä tapahtuma salissa Laskiaistapahtuma Sanomalehtiviikko Hiihtoviikot Icemaraton Kalevalan päivän juhla 28.2.
Lokakuu HOJKS Aleksis Kiven päivän juhla 8.10. Syysloma vko 42 YK-päivä 24.10.	Maaliskuu Talviloma vko 10 Ski-leiri 21. - 24.3. Vanhempainpäivä 26.3. Pääsiäinen vko 16
Marraskuu Aikakauslehtipäivä 11.11. Lapsen oikeuksien päivä 20.11. Junior Games- kisat 25.11. Adventtihartaus 26.11. (klo 12.00)	Huhtikuu Lisäopetuspäivät Kuopiossa Junior Games-kevätkisat Vapputapahtuma - kevätkarkelot
Joulukuu Pikkujoulut luokittain Itsenäisyyspäiväjuhla 3.12. Lucia-kulkue 13.12. Kauneimmat joululaulut 15.12. Joulukirkko 17.12. (klo 9.30) Joulujuhla 18.12. (klo 10.00) Syyslukukausi päättyy 18.12.	Toukokuu Koko koulun yhteinen retki Kevätkirkko Leirikoulumatka Kevätjuhla 4.6.

Lukuvuoden aikana oppilaat tekevät lisäksi opetukseen kuuluvia erilaisia retkiä ja tutustumiskäyntejä. Vuoden aikana järjestettävien juhlien järjestelyistä vastaa eri ammattiryhmistä koostuva juhlatoimikunta.

1.14 Koulun henkilöstö

Rehtori Inkeri Kekäläinen

Opetushenkilöstö

Mervi Pulkkinen	apulaisrehtori
Maritta Kaitasuo	erityisluokanopettaja
Heikki Koistinen	”
Anne Koskela	” (Leena Paasun viransijaisuus 16.8.2010 - 31.7.2011)
Liisa Pentikäinen	” (määräaikainen virkasuhde 31.12.2010 saakka)
Marja-Leena Penttinen	”
Kirsi Roivainen	” (Jussi Väänäsen viransijaisuus 1.8.2010 - 31.7.2011)
Osmo Vesakas	päätoiminen tuntiopettaja
Riitta Hiekkala	koulunkäyntiohjaaja
Seppo Kuurila	”
Mari Laitinen	”
Anna Leena Miettinen	”

Kuntien palkkaamat henkilökohtaiset avustajat

Juha-Pekka Hietaniemi	määräaikainen 12.6.2011 saakka
Akumatti Ire	”
Petri Isberg	”
Sirpa Korhonen	”
Stina Laatikainen	”
Katja Laakkonen	”
Eila Lavikainen	”
Iiris Oikkonen	”
Tuomo Silander	”
Pirjo Sisso	”
Suvi Turunen	”
Marjo-Riina Lahdelma	Rautalammin kunnan palkkaama avustaja
Kati Riekkinen	Nilsin kaupungin palkkaama avustaja
Niina Rytönen	Lapinlahden kunnan palkkaama avustaja

Ohjauspalveluhenkilöstö

Jukka Vetoniemi	ohjaava opettaja
Päivi Heiskanen	ohjaava erityisluokanopettaja
Markku Piilonen	ohjaava erityisluokanopettajan määräaikainen virkasuhde 31.12.2010 saakka
Kristiina Jokinen	integraatio-opettaja palkaton virkavapaus 1.8.2009 - 31.12.2010
Aimo Martikainen	kuntoutusohjaaja

Ryhmässä 1 ja 3 toimiva kuntoutushenkilöstö ja kaksi hoitajaa osallistuvat myös ohjauspalveluiden toteuttamiseen.

Kuntoutus- ja terveydenhoitohenkilöstö

- lääkäri
- fysioterapiaosaston osastonhoitaja ja kolme fysioterapeuttia
- kaksi toimintaterapeuttia
- puheterapeutti
- psykologi
- sosiaalityöntekijä
- kaksi sairaanhoitajaa

Oppilaskodin henkilökunta

- oppilaskodin johtaja
- vapaa-ajanohjaaja
- 23 hoitajaa
- 4 hoitoapulaista

Kuntien palkkaamat henkilökohtaiset hoitajat

- 3 hoitajaa

Sisäisten palvelujen yksikkö

- taluspäällikkö
- talous- ja hallintosihteeri
- hallinto- ja kurssisihteeri
- talous- ja henkilöstösihteeri
- mikrotukihenkilö
- ruokapalveluesimies
- 2 kokkia
- 2 ruokapalvelutyöntekijää
- vahtimestari/autonkuljettaja

2. OPPILAAN PÄIVÄ

Yleistä

Oppilaan päivää ohjaa oppilaan oikeus yksilöllisyyteen ja mahdollisuus löytää omat vahvuutensa arjen toiminnassa. Arjen hallinta sisältää oppimisen, kasvun ja kehityksen, kuntoutumisen sekä oma-toimisuustaitojen kehittymisen. Opetus, kuntoutus, terveydenhoito, kuntouttava hoito ja ohjaus sekä vapaa-ajantoiminta tukevat yhdessä oppilaan kasvua itseensä luottavaksi ja ilmaisukykyiseksi nuoreksi, jolla on valmiudet selvittää eri elämäntilanteissa ja löytää oma paikkansa yhteiskunnassa.

Opetuksen tavoitteet suunnitellaan ja asetetaan oppilaan kokonaistilanne huomioiden. Opetuksessa huomioidaan oppilaiden yksilölliset tarpeet esimerkiksi oppimismenetelmien, apuvälineiden, työasentojen ja kommunikointimenetelmien suhteen. Toiminnallisuus on tärkeää erityisesti pienten oppilaiden päivää rakennettaessa. Kuntoutus on vahvasti mukana oppilaan päivässä ja käytännön työtä oppilaiden ympärillä tehdään moniammatillinen osaaminen hyödyntäen. Oppilaat opiskelevat neljässä ikäryhmän perusteella muodostetussa luokkaryhmässä, joilla on oma moniammatillinen tiimi. Tiimi koostuu opettajista, avustavasta opetushenkilöstöstä, oppilaskodin hoitajista sekä kuntoutus- ja oppilashuoltohenkilöstöstä.

Arjen taitojen oppiminen korostuu tiedollisten tavoitteiden oppimisen rinnalla. Oman päivä- ja viikkorytmin oppiminen ja hallitseminen on pohjana mahdollisimman itsenäiselle arjessa selviytymiselle. Konkreettisimpien taitojen, kuten esimerkiksi toimivien ruokailukäytänteiden, henkilökohtaisten opiskelutottumusten, apuvälineiden tehokkaan hyödyntämisen, tarkoituksenmukaisten kommunikointitapojen ja omatoimisuustaitojen opetteleminen, tarjoaa mahdollisuuden oman arjen mahdollisimman itsenäiseen hallitsemiseen.

Mäntykankaan koulun opetussuunnitelma (OPS) rakentuu valtakunnallisen opetussuunnitelman pohjalle. OPSiin omaleimaisuutta tuovat arjessa vahvasti esillä olevat kuntoutuspainotteiset opetusmenetelmät ja moniammatillisen työskentelyn mahdollisuudet. Opetussuunnitelmaan on vuonna 2009 tehty muutoksia toiminta-alueittain opiskelevien oppilaiden opetussuunnitelman, perusopetuksen tuntijaon, arvioinnin ja valinnaisuuden osalta. OPSin tarkastelua jatketaan tämän vuoden aikana, kun valtakunnallinen opetussuunnitelman perusteet valmistuu ja virallistetaan.

Mäntykankaan koulussa oppilaan **henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS)** ohjaa vahvasti oppilaan arkea ja oppimista. HOJKS laaditaan yhdessä oppilaan, huoltajien ja oppilaan kanssa työtä tekevien aikuisten kanssa. HOJKS-palaverit järjestetään koko koulun osalta viikoilla 37 (alakoulu), 38 (yläkoulu) ja 41 (uudet oppilaat ja lisäopetus). Koska luokissa tehdään työtä moniammatillisesti, vaihtelevilla kokoonpanoilla ja useiden aikuisten yhteistyönä korostuu HOJKSin merkitys yhteisten tavoitteiden ja käytänteiden näkyviksi tekemisen välineenä.

Jokaiselle oppilaalle tehdään lääkärintarkastus lukuvuoden kuluessa ja **kuntoutussuunnitelma**, josta lääkäri vastaa, laaditaan alkusyksystä. Kuntoutussuunnitelman mukaisesti oppilaat saavat toimintaterapeutin, fysioterapeuttien sekä puheterapeutin yksilöllistä ja ryhmässä toteutettavaa ohjausta ja terapiaa. Osa yksilö- ja ryhmäterapiasta toteutetaan oppituntien aikana yhdessä opetushenkilöstön kanssa. Puheterapeutti vetää yhdessä opettajan kanssa kielellisten taitojen kehittämisryhmää, jossa oppilas harjoittelee kielellisten, vuoro-vaikutus-, kommunikointi- sekä ilmaisutaitoja. Toimintaterapeutit osallistuvat kädentaito-, liikunta- ja kotitaloustunteihin konsultoiden ja arvioiden sekä ohjaten apuvälinetarvetta ja -käyttöä.

Oppilaat saavat ohjausta fysioterapeuteilta yksilö-, ryhmä- ja oppituntitilanteissa mahdollisimman hyvään motoriseen toimintaan, jossa huomioidaan työskentelyasento ja -ympäristö sekä liikkumisen apuvälinetarve. Oppilaat saavat henkilökohtaista ohjausta ja tukea omaan vammaan tai sairauteen liittyvistä asioista sekä tietoisuutta terveyttä edistävästä elämäntavoista. Sairastuessa tai tapaturmatilanteissa oppilas saa tarvitsemansa ensiavun ja hoidon oppilaskodin hoitajilta, sairaanhoitajilta sekä lääkäriltä.

Nivelvaiheessa olevien oppilaiden on mahdollista saada **neuropsykologinen** tutkimus- ja ohjausjakso, joka tukee opetusta, kuntoutusta ja peruskoulun jälkeistä jatko suunnittelua. Mahdollisuuksien mukaan pyritään järjestämään psykososiaalista tukea/neuropsykologista kuntoutusta/neuropsykiatrista valmennusta nuoruusiän kehityksen tukemiseksi yksilöllisten terapiatapaamisten puitteissa.

Oppilailla ja heidän vanhemmillaan on mahdollisuus **sosiaalityöntekijän** kanssa käytäviin keskusteluihin ja ohjaus- sekä neuvontatilanteisiin koululla. Sosiaalityöntekijä voi osallistua palvelusuunnitelmapalaveriin, mikäli palaveri toteutetaan Mäntykankaan koululla. Oppilaat voivat tulla yksin, vanhemman tai jonkun valitsemansa henkilön kanssa asioimaan tilanteissa, joihin he toivovat sosiaalityöntekijän apua. Koulun oppilashuoltoryhmä kokoontuu säännöllisesti ja toimii moniammatillisesti oppilaan koulunkäynnin tukemiseksi.

Oppilaiden osallisuuden lisääminen ja kehittäminen tukee oppilaita oman arjessa ja omien asioiden hoitamisessa. Keskeinen oppilaiden osallisuutta lisäävä toimintamuoto on oppilaskuntatoiminta. Oppilaskunnassa on edustettuna jokainen luokka-aste ja oppilaskunta-toiminnan avulla oppilaat pääsevät demokraattisen päätöksenteon periaatteita noudattaen vaikuttamaan yhteisiin asioihin.

Mäntykankaan koulu on yhteistyössä lähialueen koulujen kanssa. Koulun oppilaat osallistuvat Kuopion koulujen yhteisiin tapahtumiin esimerkiksi kulttuurin ja urheilun alueella. Tapahtumat tarjoavat monenlaisia mahdollisuuksia opetuksen rikastamiseksi ja lisäävät yhteisöllisyyttä paikallisten toimijoiden ja muiden Kuopion koulujen kanssa. Yhteisöllisyyttä ja yhteistyötaitojen kehittämistä on vahvistettu myös yhteisillä projekteilla. Tänä lukuvuonna jatketaan joustoluokkayhteistyötä Kalevalan koulun joustoluokan ja Männistön koulun esiluokan kanssa. Säännöllisissä tapaamisissa keskitytään oppilaiden motoriikkaan, toiminnalliseen matematiikkaan ja hahmottamiseen liittyvien taitojen vahvistamiseen. Eri-tyisliikunnan osaamiskeskuksen kehittäminen-projektin tavoitteena on tiivistää erityisliikunnan osaajien yhteistoimintaa Mäntykankaan koulun toiminta-alueella. Projektin puitteissa on tarkoitus arvioida koulumme erityisliikuntavälineet ja uusien välineiden hankkimisen tarvetta sekä kartoittaa koulun lähiliikuntapaikkojen esteettömyyttä.

Mäntykankaan koulussa järjestetään lisäopetusta, jonka tavoitteena on edelleen vahvistaa perusopetuksen aikana saavutettuja valmiuksia niin henkilökohtaisen kasvun ja kehityksen kuin arjessa selviytymisen taitojenkin suhteen. Tutustumiset jatko-opintopaikkoihin, koulutuskokeilut, vierailukäynnit ja asumisharjoittelu valmistavat oppilasta itsenäiseen elämään, helpottavat jatko-opintopaikkaan siirtymistä ja antavat valmiuksia omien asioiden mahdollisimman itsenäiseen hoitamiseen.

Koulupäivän kulku

Pitkämatkalaiset oppilaat tulevat kouluun maanantaiaamuisin klo 9.30 mennessä koulun kilpailuttamin yhteiskuljetuksin. Kuljetusreittejä on yhdeksän. Suurin osa päiväoppilaista tulee kouluun lähikuntien järjestämissä koulukuljetuksissa. Osalle päiväoppilaista koulu järjestää kuljetuksen, joka soveltuu aamu- ja iltapäivätoiminnan aikatauluihin sekä koulupäivän alkamiseen klo 8.15.

Ennen koulupäivän alkamista oppilaskodissa asuvat oppilaat tekevät "toimin itse"-periaatteella aamutoimet mahdollisimman itsenäisesti, yhdessä aikuisen kanssa tai ohjaten aikuista avustamaan.

Oppilaiden koulupäivä alkaa 8:15 tai 9:10. Aamutuntien jälkeen oppilailla on 45 minuutin mittainen ruokatauko. Ruokailu tapahtuu kahdessa vuorossa (10:45 - 11:30 tai 11:30 - 12:15) ja ruokahetkeä valvovat oman ryhmän opettajat. Koulumme pienimmät (1 - 3lk) oppilaat ruokailevat oppilaskodissa ja neljännestä luokasta ylöspäin koulumme lounasravintola Mesikassa. Ruokailutilanteessa harjoitellaan mahdollisimman itsenäisten ruokailutapojen omaksumista.

Ruokailun jälkeistä koulupäivää rytmittää 45 minuutin mittainen ulkovälitunti, jonka lopussa oppilaat nauttivat välipalan oppilaskodissa. Välituntia käytetään omatoimisuustaitojen harjoittelutilanteina, joissa oppilaita tuetaan mahdollisimman itsenäiseen toimintaan. Ulkoilu on keskitetty yhteen pitkään ulkovälituntiin, jonka kesto on viime vuodesta vielä pidennetty. Oppilaiden koulupäivä loppuu 13:45 - 16:00 välisenä aikana.

Vapaa-aika

Koulupäivän jälkeen oppilailla on mahdollisuus osallistua koulun kerhoihin, harjoitella itselleen tärkeitä asioita ja viettää yhteistä aikaa esimerkiksi leikkien, ulkoillen tai pelaten erilaisia pelejä henkilökohtaisten avustajien tai hoitajien kanssa. Asuvat oppilaat aloittavat päivällisen ennen klo 16:00 oppilaskodissa. Viimeisimmät päiväoppilaat lähtevät kotiin noin klo 16.30. Osa päiväoppilaista yöpyy oppilaskodissa ennalta sovitun suunnitelman mukaisesti.

Lukuvuoden alussa oppilaskodissa asuvat oppilaat valitsevat yhdessä vanhempiensa kanssa ne vapaa-ajantoiminnan ryhmät, joihin he toivovat pääsevänsä osallistumaan. Valittavina teemoina ovat luovuus ja poikkitaiteellinen taidetoiminta, osallisuus, liikunnallisuus ja elämyksellisyys. Ryhmissä oppilaat harjoittelevat itselleen mielekkään toiminnan avulla valmiuksiaan suunnitella, toteuttaa ja arvioida omaa toimintaansa sekä itsenäisesti että ryhmän jäsenenä. He herättelevät luovuuttaan, joka tukee arjen ongelmatilanteissa selviytymistä sekä mahdollistaa rentoutumisen ja latautumisen koulutyön sekä hoidollisten ja kuntoutustoimenpiteiden vastapainona. Kuudella oppilaalla on erityinen mahdollisuus harjoitella itseilmaisuutta ja tutkia omia kykyjään syksyllä toteutettavalla luontoaiheisella seikkailuleirillä.

Ryhmätoiminnan lisäksi oppilailla on mahdollisuus saada yksilöllistä ohjausta heidän omiin vapaa-ajanprojekteihinsa. Osalle oppilaista on hyvin tärkeää jääkiekkopeleissä käyminen sekä itselleen tärkeiden tv-ohjelmien seuraaminen yhdessä toisten kanssa. Moni oppilas nauttii yhteisistä saunailloista, toisaalta jotkut oppilaista kaipaavat yksityisyyttä. Tärkeää on itse tekeminen, jossa keskeistä on omien kykyjen realisointi, tekemisen riemu ja kokemus siitä, että on itse oman elämänsä toimija.

Oppilaiden hoidolliset ja kuntouttavat toimenpiteet jatkuvat illan aikana vapaa-ajantoiminnan lomassa. Etenkin venytykset ja asentohoidot painottuvat ilta-aikaan. Oppilaat harjoittelevat apuvälineiden arjen käyttöä, sähköpyörätuolilla ajamista, kävelyä, pyöräilyä ja kommunikointia. Osa oppilaista harjoittelee omista vaatteista huolehtimista sekä pyykkihuoltoa, ja osa haluaa osallistua kodinhoidollisiin tehtäviin. Iltatoimien yhteydessä toteutetaan myös kuntouttavia toimenpiteitä. Illan aikana osa oppilaista pitää tiiviisti yhteyttä vanhempiin kännyköiden ja mesen avulla. Myös vanhempien yhteydenotot painottuvat ilta-aikaan. Monille pienille oppilaille iltasatu on tärkeä. Osa oppilaista tarvitsee tarkkaa terveydentilan seuranta tai esimerkiksi asentojen vaihtamista myös yöaikaan kerätäkseen voimia seuraavaa koulupäivää varten.

3. OHJAUSPALVELU

Mäntykankaan koulu on luonut itselleen vision, jossa se on varhaisen tuen ja erityisen tuen osaamiskeskus. Visio edellyttää mm. entistä parempaa paneutumista ohjauspalveluiden suunnitteluun ja järjestämiseen. Suomessa on meneillään opetus suunnitelma uudistus, ja perusopetuslakia muutettaneen erityisen tuen osalta merkittävästi. Käsitteet varhainen tuki, pedagoginen selvitys ja erityinen tuki ovat asioita, joita Mäntykankaan koulun ohjauspalvelut huomioi erityisesti lähivuosina. Ohjauspalveluista on luotu erillinen esite, jossa koulun tarjoamat ohjauspalvelut ovat esillä.

3.1 Tukijaksot

Tukijaksojen tavoitteena on tukea omassa kotikunnassaan koulua käyviä lapsia ja nuoria. Tukijaksoja ovat koulunkäynnin tukijaksot, kuntoutus- ja kouluarviojaksot, lisäopetuksen jaksot, asumisharjoittelujaksot ja koulupaikka-arviojaksot.

Koulunkäynnin tukijaksojen tavoitteena on tarttua koulunkäynnissä ja arjessa ilmenevien pulmien ja ongelmien ratkaisuun. **Kuntoutus- ja kouluarviojaksojen** aikana selvitetään lapsen tai nuoren terveydentilaan, kuntoutukseen ja koulunkäyntiin liittyviä erityiskysymyksiä, laaditaan kuntoutussuunnitelma sekä tarvittavat lausunnot jatkokuntoutusta varten. Jakson tavoitteena on lisäksi tukea lapsen/ nuoren perhettä ja hänen kanssaan työskentelevää ammattihenkilöstöä. **Koulupaikka-arviot** tehdään maaliskuussa 2011 ns. selvittelyjaksoina, joiden tavoitteena on oppilaan koulunkäynnin sen hetkisen tilan ja tulevan koulunkäynnin kartoitus.

3.2 Ohjaukset ja arvioinnit

Ohjauskäynnit ovat oleellinen osa Mäntykankaan koulun ohjauspalveluiden kotikunnille tarjoamaa tukea. Ohjauskäyntien tarkoitus on tukea oppilaan opiskelua omassa lähikoulussa. Ohjauskäynnit liittyvät usein tukijaksoon, ja niiden tarve määritellään tukijakson aikana. Erillisiä ohjauskäyntejä tarjotaan myös muina maksullisina palveluina, mm. tietokoneen käyttö opetuksessa, oppimisen pulmat, konsultaatiot opetuksen järjestämisessä ja asumiseen liittyvät järjestelyt, HOJKSin laadinta.

Työnohjausta tarjotaan eri henkilöstöryhmille.

Neuropsykiatrista valmennusta tarjotaan ADHD-nuorten koulunkäynnin tueksi. Henkilöstöä koulutetaan tänä lukuvuotena lisää valmentajiksi.

Tilapäisen asumisen palveluita tarjotaan Mäntykankaan koulun oppilaille, jotka käyvät koulua kotoa käsin. Tilapäistä hoitoa tarjotaan myös jatko-opintonsa aloittaneille nuorille. Koulun oppilaille järjestetään kuntien maksusitoumuksilla aamu- ja iltapäivätoimintaa.

3.3 Koulutus

Mäntykankaan koulun koulutustoiminnan periaatteina ovat:

- asiakaslähtöisyys - kurssien sisällöt suunnitellaan yhdessä asiakkaan kanssa
- yhdessä verkostoituminen - asiantuntijayhteistyön tekeminen alueen muiden koulutusorganisaatioiden kanssa sekä asiakkuuksien löytäminen.
- koulutuspakettien tuotteistaminen
- referenssien hankkiminen - onnistuneet koulutukset toimivat tehokkaina mainoksina.

Mäntykankaan koulu tekee yhteistyötä koulutuspalvelujen alueella mm. aluehallintoviraston, Mikael-koulun ja Valteri-palveluverkoston kanssa. Tämän lukuvuoden Mäntykankaan koulun tarjoamat lyhytkurssit opetuksen ja kuntoutuksen ammattilaisille löytyvät Mäntykankaan koulun ohjauspalveluesitteestä ja koulun kotisivuilta.

3.4 Oppimateriaalituotanto

Oppimateriaalin tuotantoon on varattu resursseja. Tavoitteena on valmistaa oppimateriaaleja (lukemiseen ja englannin kielen opiskeluun, pelejä) opetuskäyttöön myytäviksi tuotteiksi.

4. KEHITTÄMISTOIMINTA

Valteri-palveluverkosto

Mäntykankaan koulu kuuluu Valteri-palveluverkostoon, joka toimii aktiivisesti varhaisen tuen tehostamisessa ja on osa erityisopetuksen strategian mukaista toimintaa. Valteri-palveluverkostossa toimivat seuraavat työryhmät: ohjausryhmä, kehittämisryhmä, koulutusryhmä ja tekninen ryhmä. Ryhmät suunnittelevat ja koordinoivat verkoston toimintaa. Mäntykankaan koulusta on edustaja jokaisessa työryhmässä.

VAVA II

Mäntykankaan koulu on mukana perusopetuksen asiantuntijana Vaikeavammaisten yhteiskunnallisen tasa-arvon ja osallisuuden kehittäminen-hankkeessa. Vaikeavammaisten yhteiskunnallisen tasa-arvon ja osallisuuden kehittäminen on ylimaakunnallinen hanke, jota toteutetaan Pohjois-Savon, Etelä-Savon ja Pohjois-Karjalan alueella. Hankkeen tavoitteena on vaikeavammaisten yhteiskunnallisen tasa-arvon lisääminen kehittämällä tasa-arvoisia koulutus- ja työllistymismahdollisuuksia sekä edistämällä sosiaalista osallisuutta. Vaikeavammaisten yhteiskunnallisen tasa-arvon ja osallisuuden kehittäminen-hanketta rahoittavat Itä-Suomen lääninhallitus ja Euroopan sosiaalirahasto. Hanketta hallinnoi Itä-Suomen yliopisto ja sen toiminta-aika jatkuu 31.12.2010 saakka. Hankkeelle ollaan kaavailemassa jatkohanketta TOVA, jolla parannetaan tietoteknistä osaamista toiselle asteelle siirtyvien vaikeavammaisten opiskelijoiden kohdalla.

Reilusti rinnakkain

Mäntykankaan koulu on mukana Kuopion kaupungin ja sen yhdeksän kuntakumppanin yhteisessä opetusministeriön rahoittamassa KELPO-hankkeessa.

VEP

Virtuaalinen erityisopetuksen palvelukeskus VEP on Mäntykankaan koulun ylläpitämä internet-palvelu. VEP-verkosto kokoaa yhteen tietoa, jota voivat käyttää hyväksi erityistä tukea tarvitsevien lasten ja nuorten vanhemmat ja huoltajat sekä heidän kanssaan työskentelevät henkilöt.

5. KANSAINVÄLINEN TOIMINTA

Ohjauspalveluiden kehittäminen on pääpainona kansainvälisessä toiminnassa lukuvuoden aikana. Tavoitteena on saada uutta tietoa ohjauspalveluiden järjestämisestä, resurssikeskusten toiminnasta sekä hallintorakenteista ja -käytänteistä.